

«Dersom Herren ikke bygger huset, arbeider de for-
gjeves som bygger på det». (Salme 127:1.)

VI TRENGER DE DIAKONALE INSTITUSJONENE

av lektor Alf B. Oftestad

Fra gammelt av var det institusjonene som var bæ-
rere av diakonien her i Norge. Vekkelsesbevegelsene
og aktiviseringen av det alminnelige kristenfolk i by
og bygd, førte til at man ble seg det diakonale ansvar
bevisst. Sykehus, skoler, anstalter, institusjoner,
hjem og organisasjoner ble bygget opp og unge
mennesker med kall fra Gud tok sin diakonutdannel-
se eller gikk inn i et diakonalt virke på disse steder.

Institusjonen ble både utdannelsessted, fader- og
moderhus og arbeidssted for de fleste diakoner og
diakonisser, og det ble gjort et trofast arbeid i «Kristi
kjærlighets Ånd». Mye av det arbeid som dengang
ble gjort fungerer også i dag som en grunnmur for
diakonien. Det var de ulike institusjoner som bar
diakonien fra slutten av forrige århundre til langt inn i
dette.

Den nye epoken vi nå går inn i innebærer at det
diakonale ansvar flyttes over til den lokale menighet,
de kristne forsamlingene, prostiene, kretsene og bis-
pedømmene. Det er på disse steder den nye diakona-
le oppvåkning skjer, men med støtte og assistanse
fra diakoniinstitusjonene. For enhver diakoniinstitu-
sjon må identifisere seg med den kristne kirke, både
hva lære og liv angår.

Diakoniinstitusjonens oppgave og betydning i frem-
tiden vil bli å være redskap, hjelp og ressurs for kirke
og menighet i det diakonale arbeid.

En forskyvning av diakoniens tyngdepunkt fra in-
stitusjonen til menigheten innebærer at spesialisten
og fagarbeideren, anstaltens og institusjonens fag-
folk, diakonissen og diakonen ikke lenger blir enerå-
dende i planlegging og utvikling av diakonien. Den
alminnelige kristne mann og kvinne i de lokale me-
nigheter og foreninger blir også medbestemmende.
Dette setter nye krav til de diakonale institusjoner.
De kan ikke lenger eksistere som isolerte enheter,
men må ha intim personal og organisatorisk kontakt
med den lokale menighet og/eller kristenflokk på
stedet. Her må det foregå en to-veiskjøring, og det av
flere grunner.

1) Det er de diakonale institusjoners oppgave å
utøve spesialytelser som ikke kan utføres av den
alminnelige og normale menighetsdiakoni. I de ulike
menigheter finnes en rekke mennesker som helst
burde, men vanskelig kan bli tatt hånd om. Disse kan
bare hjelpes i anstalter, hjem og institusjoner.

2) Det må ved institusjonene (skolene) drives
forskning, både teologisk (for diakoni har med teolo-



gi å gjøre) og hvordan man skal ta i bruk andre viten-
skaper, dessuten utdannes heltidsarbeidere, fagfolk,
spesialister og ledere som kan drive det diakonale
arbeid her i vårt land eller på misjonsmarken.

3) Kirken må som helhet og lokal menighet kjenne
ansvaret for institusjonen, at man støtter opp om
dem åndelig i bønn og materielt med penger. Nå som
før må kristen ungdom kjenne kall og forpliktelse til å
gå inn som studenter eller fagfolk på de diakonale
institusjoner. Dette bør fremelskes i menighetene.

4) Ofte blir klienter og pasienter etter behandlings-
tiden sendt tilbake til de gamle miljøer og de gamle
sørgelige forhold. Den intime kontakt med menig-
heten, de kristne vennsamfunn og institusjonen kan
være til hjelp og støtte i det ettervern og den omsorg
som mange har et nødvendig behov for. Det hellige
samfunn burde og skulle være det beste sted å
henvise nødlidende mennesker til. Men her trengs
det kunnskap, rettledning og kjærlighet. Den diako-
nale institusjon og det alminnelige kristenfolk tren-
ger hverandre.

Det står ikke til å nekte at mange av de diakonale
institusjoner som i sin tid ble reist av de kristelige
organisasjoner, vekkelsesbevegelser og det almin-
nelige kirke og kristenfolk har av ulike grunner gjen-
nomgått en sekulariseringsprosses. Flere av disse
har mistet sin identitet og målsetting som diakoniin-
stitusjon og strever med å holde seg på høyde med
andre institusjoner, skoler og behandlingssteder
drevet av de sekulære og offentlige myndigheter. Det
«faglige» og behandlingmessige nivå må være fullt
på høyde og det er det stort sett, men ofte er den
diakonale profil utvisket og utydelig. Riktignok for-
teller statutter og lovverk at institusjonene har en
kristen verdiforankring og tjener et kristent formål.
Det holdes andakter på korridorene, institusjonene
har også en sykehusprest tilsatt, lederen og kan hen-
de de fleste av de ansatte er bekjennende kristen,
kan hende det endatil sitter en biskop eller en dom-
prost i hovedstyret. Likevel blir det etterhvert vans-
keligere å få øye på hva som skiller de diakonale
institusjoner fra de stats- og kommunalt drevne. Man
har nok den diakonale basis og målsetting med i de
ulike retningslinjer, i dokumenter og i festtaler, men i

forts. s. 14

Vi trenger --

Forts. fra s. 7

det daglige og praktiske liv er det vanskelig å få øye på det.

De diakonale institusjonene blir stort sett tolket som en del av det offentlige helse- og sosialarbeid. Man får tildelt sin del av sektor- og regionalplanen og får de store økonomiske bevilgninger over stats- og kommunens budsjett. Det ser ut til at de ulike institusjoner enten de er diakonale eller stats/kommunedrevet, arbeider på samme måte, samme midler og samme mål.

Den diakonale institusjon må være seg sin frihet bevisst. Offentlig støtte må ikke bety kontroll fra stas-maktens side. Men naturligvis må alt tåle offentlighetens lys.

For å kunne bevare sin diakonale identitet, må institusjonen ha sin administrative frihet.

1) En diakonal institusjon må formalisere sin diakonale forutsetning og målsetting ut fra kirkens tro og lære. Det nedfelles i lover og statutter, men det skal ikke bare være «papirbestemmelser», men levende og virksomt i institusjonens liv, både organisatorisk og holdningsmessig. Institusjonen blir på den måten et diakonalt omsorgsfellesskap.

2) Klientbehandlingen eller undervisningen må skje på Skriftens premisser utfra det menneskesyn, etikk og forståelse av virkeligheten som kristen tro og lære gir. Det kristne syn på hele menneske og dets frelse her og hisset bestemmer miljø, atmosfære og terapi.

3) En diakonal institusjon må selv kunne ta hånd om sin personalpolitikk, idet den ansetter folk som lever og lærer i pakt med institusjonens basis og målsetting - kirkens tro og moral - og forholder seg lojalt overfor dette i sitt faglige arbeid. Institusjonen driver således en aktiv utdanningspolitikk idet den motiverer folk i menigheten til å gå i diakonal tjeneste, samtidig har man på institusjonen kurs for personalet hvor man gir undervisning i sjelesorg, etikk, diakoni og kristentroens forhold til andre vitenskaper (psykologi, medisin osv.). Livet på institusjonen må være basert på et kristelig arbeidsfellesskap hvor det er tillit og åpenhet både innad og utad - ikke minst hva ansettelse og lønnsforhold angår.

4) En diakonal institusjon må utfra kristen tro og lære ta stilling til de ulike definisjoner som andre gir oss av hva helse og sykdom er, og så handle ut fra den definisjon man selv kommer frem til.

5) En diakonal institusjon må selv, i samarbeid med kirken, definere behov for hjelp og identifisere arbeidsfelt og ikke bare få seg tildelt av de offentlige, sekulære myndigheter. Institusjonen er nemlig en del av menighetens omsorgstjeneste - kirkens diakoni. Derfor trenger vi den.

Til slutt: Diakoni er offer. De gamle diakonene talte om kall og etterfølgelse. Det må vi også gjøre. Men det kan bety å gi avkall på bekvemmelighet og behagelighet. For offer er å følge Jesus etter og gå de veier Han kaller oss til å følge.

FRA SKOLENS PRAKSISPLASSER

PRAKSISPLASSER I UTDANNINGSTIDEN FRA SKOLEN STARTET I 1969:

Nærlandheimen, Nærbø.

Lillebo skole og daghjem, Haugesund.

Ramsvik skole og daghjem, Stavanger.

Varatun skole og daghjem, Sandnes.

Landeskogen, Grendi. (Ikke nå.)

Bryneheimen alders og sjukeheim, Bryne.

Randaberg sykehjem, (ikke nå) Stavanger.

Rogaland vanføreheim, (ikke nå) Stavanger.

Kongsbo skole og daghjem, (ikke nå) Kristiansand S.

Ellengård daghjem og skole, Arendal.

Marnartun hjem og skole, Marnardal.

Skåland skole, Moi.

Rogaland psykiatriske sykehus, Dale i Sandnes.

Bakkebø hjem og arbeidsskole, Egersund.

Vidstentunet daghjem og skole, (ikke nå) Stord.

Bømlotunet internat-skule-dagsenter, (ikke nå) Bømlo.

Fanastøl behandlingshjem, Fana.

Osheim behandlingshjem, Os.

Stavanger sykehus, (ikke nå)

Musikalsk Løkestue, Stavanger.

Hilsener fra praksisplasser

LILLEBO SKOLE OG DAGHJEM VIL GRATULERE VERNEPLEIERSKOLEN VED NÆRLANDHEIMEN MED 10 ÅRS JUBILEET.

Lillebo har vært praksissted for vernepleierelever i den høsten 1970. Deres praksis har kontinuerlig og vesentlig vært innen daghjemmet, men vi har også hatt studenter i administrasjonspraksis.

Vi er takknemlig for det studentene har nedlagt a arbeid og interesse i praksistiden ved Lillebo. Dette ha utvilsomt medført en heving av den behandling og de tilbud vi gir de psykisk utviklingshemmede.

Vi takker også ledelsen ved Vernepleierskolen fo godt samarbeid, idet vi gratulerer dere og ønsker lykke til videre.

Med hilsen
Nårdin Kjetilstad
- kst. bestyrer -

I ANLEDNING 10-ÅRS JUBILEET VIL VI SENDE VÅR HJERTELIGSTE GRATULASJONER.

Vi anser vernepleierne med deres spesifikke utdair nelse som meget sentrale og vensentlige medarbeider for hele åndsvakeomsorgen og at de, i den 10-års p rioden som skolen har fungert, utvilsomt har vært me å høyne nivået innen denne omsorgsgren.

Her ved institusjonen, der skolen utplasserer sir elever i et tidsrom av 3 måneder i utdannelsesstiden, h vi kun hatt glede av dem.

forts. neste side